

Briuselis, 2013 10 10
COM(2013) 708 final

2013/0338 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl ES vidutinės trukmės prevencinės finansinės pagalbos Rumunijai skyrimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. Įžanga

Nuo 2009 m. pavasario iki 2011 m. pavasario įgyvendinus Rumunijai skirtą bendrą ES ir TVF vidutinės trukmės finansinės pagalbos programą, pagal kurią išmokėta 5 mlrd. EUR Europos lėšų suma ir 12,9 mlrd. EUR TVF lėšų suma, 2011 m. gegužės 12 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė sprendimą dėl paskesnės prevencinės programos, pagal kurią Rumunijai skirta 1,4 mlrd. EUR dydžio ES vidutinės trukmės finansinė pagalba¹. Pagal antrąją programą, kuri taip pat buvo bendra ES ir TVF programa, nei ES, nei TVF neišmokėjo jokių prevencinio pobūdžio sumų.

Atsižvelgdamos į išliekančią riziką savo šalies mokėjimų balansui, 2013 m. liepos 4 d. Rumunijos valdžios institucijos paprašė parengti trečią ES vidutinės trukmės finansinės pagalbos programą vėl kartu su TVF rezerviniu susitarimu. Planuojama skirti prevencinio pobūdžio ES ir TVF pagalbą, nenumatant faktinių išmokų. Liepos 9 d. Ekonomikos ir finansų komitetas (EFK) palankiai įvertino šį prašymą ir įpareigojo Komisiją derėtis dėl naujos bendros ES ir TVF prevencinės programos.

2013 m. liepos 17–31 d. Komisijos tarnybos ir TVF pareigūnai dalyvavo bendrose derybose Bukarešte. Pasiektas pareigūnų lygmens susitarimas dėl naujos programos sąlygų ir turinio. Pagal naują programą bus tęsiama parama vyriausybės ekonominei programai, be kita ko, siekiant konsoliduoti makroekonominį, fiskalinį ir finansinį stabilumą, didinti ekonomikos atsparumą ir augimo potencialą, tobulinti administracinius gebėjimus, reformuoti mokesčių administravimą ir gerinti viešųjų finansų valdymą ir kontrolę. Naujoji programa truktų 24 mėnesius; ją sudarytų iki 2 mlrd. EUR dydžio Europos Sąjungos prevencinė pagalba ir iki 1,75 mlrd. SST (apie 2 mlrd. EUR) vertės TVF parama pagal rezervinį susitarimą. Be to, Pasaulio bankas toliau teiks anksčiau paskirtą 891 mln. EUR paramą, iš kurios dar liko išmokėti 514 mln. EUR.

2. Makroekonominės tendencijos ir perspektyva

Nuo 2011 m. Rumunijoje stebimas teigiamas ekonomikos augimas. Iš naujausių pokyčių galima spręsti, kad ekonomikos augimas 2013 m. sieks apie 2 %, t. y. šiek tiek daugiau nei Komisijos pavasario prognozėje numatytas 1,6 % augimas. Pagrindiniai augimą skatinantys veiksniai – puikūs eksporto rodikliai (daugiausia susiję su automobilių pramonės ir paslaugų sritimi) ir geras derlius. Tačiau šios teigiamos tendencijos slepia menką vidaus paklausą – per pirmąjį 2013 m. pusmetį vartojimo lygis nekito, o investicijų mažėjo.

Žvelgiant į ateitį, viliamasi, kad ekonomikos augimas laipsniškai spartės, nes bus juntamas struktūrinių reformų poveikis, ES lėšų įsisavinimas gerės, o atsižvelgiant į Europos ekonomikos atsigavimą eksporto rodikliai išliks puikūs. Darant prielaidą, kad derlius bus vidutinis, prognozuojamas ekonomikos augimas 2014 m. šiek tiek viršys 2 %. Ekonomikos augimą labiausiai skatins vidaus paklausa, kuriai teigiamą įtaką darys investicijos ir privatus vartojimas, tačiau grynojo eksporto poveikis ekonomikos augimui, prognozuojama, bus šiek tiek nepalankus, nes dėl stiprėjančios vidaus paklausos 2014 m. tikimasi importo augimo.

2009–2011 m. infliacija, matuojama SVKI, Rumunijoje išliko didelė (apie 6 %), bet 2012 m. sumažėjo iki vidutiniškai 3,4 %. Tačiau 2012 m. pabaigoje ir pirmąjį 2013 m. pusmetį vėl ėmė stipriau kilti kainos. Tikimasi, kad dėl smarkaus maisto produktų kainų sumažėjimo ir atvirkštinio bazės efekto poveikio per antrąjį 2013 m. pusmetį infliacija atslūgs ir iki 2013 m.

¹ Pirmoji programa nustatyta Tarybos sprendimu 2009/459/EB, antroji – Tarybos sprendimu 2011/288/ES.

pabaigos nesieks 3,5 %, taigi neviršys centrinio banko nustatyto intervalo (2,5 % $\pm$ 1 procentinis punktas). Infliacija, manoma, toliau mažės ir 2014 m.

3. Valstybės finansai

Pastaraisiais metais Rumunija sėkmingai konsolidavo savo valstybės finansus, sumažindama biudžeto deficitą nuo 9 % BVP 2009 m. iki mažiau nei 3 % BVP 2012 m. Atsižvelgdama į šį pasiekimą, 2013 m. birželio 21 d. Taryba nutraukė Rumunijai taikytą perviršinio deficito procedūrą. Naująja programa būtų remiamas tolesnis vyriausybės vykdomas fiskalinis konsolidavimas, kuriuo siekiama Rumunijos vidutinės trukmės laikotarpio tikslo, t. y. 1 % BVP pagal ciklą pakoreguoto biudžeto deficito iki 2015 m. Valdžios institucijos toliau deda pastangas siekdamas ankstesnėje programoje nustatyto 2,4 % deficito pagal ESS tikslo 2013 m. 2014 m. planuojama tęsti konsolidavimą pagal Stabilumo ir augimo pakto (SAP) reikalavimus. Iš dabartinių požymių matyti, kad Rumunija pasiektų 2 % deficito pagal ESS tikslą pagal 2013 m. atnaujintą savo konvergencijos programą.

Per bendras derybas liepos mėn. susitarta dėl metų vidurio taisomojo biudžeto, numatant keletą įplaukų ir išlaidų pertvarkymų ir paliekant bendrą 2013 m. deficito tikslą, t. y. 2,3 % grynaisiais ir 2,4 % pagal ESS. Peržiūrėtas biudžetas labiau tinka mažesnėms įplaukoms ir mažesnėms vidaus kapitalo investicijoms, jame sumažinti rezervai, skirti su ES fondais susijusiam koregavimui, ir perkėlimai į kitus viešojo administravimo skyrius. Kas dėl 2014 m. biudžeto, valdžios institucijos ieško būdų įplaukoms didinti, daugiausia dėmesio skirdamos mokesčių bazės plėtimui. Kalbant apie išlaidas, vienas iš esminių sunkumų – pagal pirmąją programą suderinto vienodo darbo užmokesčio įstatymo laipsniškas taikymas.

Įvykdžius pagrindinę reikiamo fiskalinio konsolidavimo dalį, naujosios programos dėmesio centre atsidurs fiskalinio valdymo gerinimas. Geresniu fiskaliniu valdymu bus siekiama atnaujinti fiskalinę sistemą, ją suderinant su fiskalinio susitarimo reikalavimais, kartu atliekant keletą kitų fiskalinės strategijos turinio ir biudžeto sudarymo proceso skaidrumo patobulinimų. Tam reikės patobulinti metinį ir vidutinės trukmės kapitalo biudžeto sudarymo procesą, užbaigti įgyvendinti biudžetinių įsipareigojimų kontrolės sistemą (kad būtų užkirstas kelias naujų uždelstų skolų susidarymui) ir gerinti mokesčių administravimą, orientuojant jį į veiksmingesnį mokesčių surinkimą.

4. Finansų rinkos ir bankų sektoriaus pokyčiai

Gerėjant nuotaikoms pasaulio rinkose ir artėjant 2012 m. pabaigai nusistovėjus vidaus politinei situacijai, nuo 2012 m. vasaros finansų rinkos sąlygos pastebimai pagerėjo. Ši tendencija apskritai atitiko tendencijas kitose regiono valstybėse ir išliko palyginti teigiama pirmąjį 2013 m. pusmetį. Penkerių metų valstybės garantuotos skolos kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsigėitimo sandorių vertės skirtumai Rumunijoje sumažėjo nuo beveik 500 bazinių punktų 2012 m. gegužės mėn. iki mažiau nei 200 bazinių punktų 2013 m. sausio mėn. pradžioje, o nuo 2013 m. birželio mėn. pabaigos laikėsi šiek tiek aukščiau 200 bazinių punktų ribos. Po didelių nuostolių 2012 m. gegužės mėn. akcijų rinkos indekso BET vertė iki 2012 m. pabaigos grįžo iki ankstesnio lygio; nuo tada ji buvo nestabili, tačiau iki 2013 m. rugsėjo mėn. pradžios paaugo apie 10 %.

Nepaisant blogo turto gausėjimo (2013 m. birželio mėn. neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis pasiekė 20,3 %), bankų sektoriaus kapitalizacijos lygis ir toliau rizikos nekelia (kapitalo pakankamumo rodiklis birželio mėn. buvo 14,7 %). Su neveiksnių paskolų gausėjimu susijusią riziką sušvelnino riziką ribojanti politika, pagal kurią sudaromi atidėjiniai paskolų nuostoliams padengti, nors atidėjiniai ir toliau daro neigiamą poveikį pelningumui (po trejų nuostolingų metų nuosavybės vertybinių popierių grąža per pirmąjį 2013 m. pusmetį pasiekė 6 %). Centrinis bankas toliau atidžiai prižiūri bankus, kurių patronuojantys bankai

įsisteigę periferinėse euro zonos valstybėse, išlaikiusiose pakankamą kapitalo rezervą. Kipro krizės šalutinis poveikis buvo sušvelnintas susitarimu perkelti Kipro banko filiale Rumunijoje laikomų vietinių indėlių bazę į „Laiki Group“ patronuojamąjį „Marfin“ banką, užsienio bankų finansinio įsiskolinimo mažinimu ir patronuojančiųjų bankų finansavimo mažinimu (-14,6 % nuo 2012 m. gruodžio mėn.); nors šie procesai atitinka regiono tendencijas ir apskritai vykdomi tvarkingai, jiems ir toliau būtina atidi priežiūra.

5. Mokėjimų balansas ir išorės finansavimo poreikiai

Jei nesusiklostys nepalankių išorinių aplinkybių, per numatytą programos laikotarpį (24 mėnesius) Rumunija, manoma, turės neribojamas galimybes naudotis valstybės skolos rinkomis. Kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių vertės skirtumai dabar patys mažiausi nuo 2010 m. Manoma, kad einamosios sąskaitos deficitas mažės nuo maždaug 4 % BVP 2012 m. iki maždaug 2 % BVP 2013 m.; šį poslinkį iš esmės lems mažėjantis prekybos balanso deficitas.

Pagal pagrindinį scenarijų per ateinančius dvejus metus neturėtų susidaryti jokio valstybės arba išorės finansavimo trūkumo. Tačiau Rumunija išlieka jautri valiutos kursų svyravimui ir tarptautinio kapitalo judėjimo nestabilumui. Nepalankaus scenarijaus atveju einamosios sąskaitos finansavimas galėtų tapti sudėtingas, o galimybės naudotis valstybės skolos rinka – ribotos. Pastaruoju atveju pirmąją gynybos liniją būtų išdo grynųjų pinigų rezervas (atitinkantis maždaug 6 mėnesių finansavimo poreikius) ir – mažesniu mastu – Rumunijos nacionalinio banko (RNB) tarptautiniai rezervai. Jei Rumunijai kiltų ilgai trunkančių didelių finansavimo sunkumų, galima būtų pradėti naudotis prevencine programa ir jai skirtomis lėšomis (2 mlrd. EUR ES lėšų, išmokamų dviem 1 mlrd. EUR dalimis, ir iki 2 mlrd. EUR suma pagal TVF rezervinį susitarimą), kuriomis būtų įmanoma padengti valstybės finansinius ir biudžeto įsipareigojimus. Be to, naujoji programa finansų rinkoms suteiktų garantiją, kad Rumunija yra įsipareigojusi vykdyti plataus užmojo ekonomikos reformų darbotvarkę.

6. ES parama pagal mokėjimų balanso priemonę – tarptautinės pagalbos dalis

Atsižvelgdama į tolesnį pažeidžiamumą ir riziką patirti mokėjimų balanso sunkumų ir su sąlyga, kad Rumunijos valdžios institucijos ir toliau bus įsipareigojusios įgyvendinti fiskalinio, finansinio ir struktūrinio koregavimo programą, 2013 m. spalio 3 d. pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu, Komisija rekomenduoja Tarybai priimti sprendimą toliau Rumunijai teikti savitarpio pagalbą, numatytą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 143 straipsnyje. Rumunijos vyriausybė įgyvendina savo ekonominę programą, siekdama pašalinti šalies pažeidžiamumą ir sušvelninti likusius pavojus savo mokėjimų balanso tvarumui, ir vysto reikiamus gebėjimus ekonominei politikai parengti ir įgyvendinti be tarptautinės paramos.

Be to, Komisija, pasikonsultavusi su EFK, siūlo Tarybai priimti sprendimą skirti Rumunijai iki 2 mlrd. EUR ES vidutinės trukmės prevencinę finansinę pagalbą Rumunijos mokėjimų balanso tvarumui paremti. Galimybė prašyti pasinaudoti prevencine Sąjungos finansine pagalba ir išmokomis suteikiama iki 2015 m. rugsėjo 30 d.

7. Pagrindinės naujosios programos dalys

Pagal naują prevencinę finansinės pagalbos programą remiama vyriausybės ekonominė programa, be kita ko, siekiant konsoliduoti makroekonominį, fiskalinį ir finansinį stabilumą, didinti ekonomikos atsparumą ir augimo potencialą, tobulinti administracinius gebėjimus, reformuoti mokesčių administravimą ir gerinti viešųjų finansų valdymą ir kontrolę. Konkrečios ekonominės politikos sąlygos bus nustatytos susitarimo memorandume (SM), kurį Komisija sudarys su Rumunijos valdžios institucijomis. Jame bus išsaugoti ankstesnių dviejų programų laimėjimai ir pakartotos dar neįvykdytos antrosios programos sąlygos.

A. Fiskalinis konsolidavimas

Ištaisiusi perviršinio deficito padėtį, Rumunija, tikimasi, imsis mažinti savo pagal ciklą pakoreguoto biudžeto deficitą pagal SAP reikalavimus, kol pasieks savo vidutinės trukmės laikotarpio tikslą – 1 % BVP struktūrinį valdžios sektoriaus deficitą iki 2015 m. ir vėliau neleis jam didėti. Be to, programa bus toliau siekiama užkirsti kelią vyriausybės įsiskolinimo susidarymui tiek centrinės valdžios, tiek savivaldybių lygmeniu. Valdžios sektoriaus darbo užmokesčio išlaidos turės išlikti tvarios; tam reikės riboti darbo užmokesčio augimą ir valdžios sektoriaus darbuotojų skaičių.

B. Fiskalinis valdymas ir struktūrinė fiskalinė reforma

Siekiant įtvirtinti fiskalinio konsolidavimo poveikį, programoje bus nustatytas tolesnis fiskalinio valdymo sistemos stiprinimas. Tam labai svarbu įgyvendinti fiskalinį susitarimą, o patobulinus daugiamečių biudžeto planavimą bus užtikrinta tvaresnė fiskalinė politika.

Vyriausybei bus labai naudinga TVF ir Pasaulio banko teikiama plataus masto techninė pagalba viešųjų finansų valdymo ir kontrolės srityje. Keliais etapais įgyvendinta biudžetinių įsipareigojimų kontrolės sistema padės užtikrinti įsiskolinimų mažinimą ir kontrolę. Sveikatos priežiūros sektoriuje biudžeto kontrolės mechanizmai bus stiprinami, tobulinant ataskaitų teikimo ir stebėjimo sistemas, ypač ligoninių ir farmacinių išlaidų atžvilgiu, kad būtų išvengta pakartotinio įsiskolinimo. Siekiant didinti šalies ekonomikos augimo potencialą bus sustiprintas valstybės investicijų prioritizavimas.

C. Valstybės skolos valdymas

Valdžios institucijos imsis reikiamų priemonių valstybės skolos valdymui gerinti, kad būtų sumažintos finansavimo sąnaudos ir rizika bei pailgintas valstybės skolos vidutinis terminas.

D. Finansų sektoriaus reguliavimas ir priežiūra

Finansų sektoriuje valdžios institucijos toliau tobulins bankų ar investicinių įmonių pertvarkymo sistemą ir teisės aktus, susijusius su indėlių garantijų fondu, iš dalies keisdamos GO 39/1996 ir GEO 99/2006 aktus. Siekdamas paspartinti balanso tvarkymo procesą, Rumunijos nacionalinis bankas su Rumunijos bankų asociacija išaiškino paskolų nurašymui taikytinas nuostatas ir atliks išsamią bankų sektoriaus turto kokybės analizę. Valdžios institucijos pakeis su padengtomis obligacijomis susijusius teisės aktus, kad sudarytų sąlygas toliau plėtotis kapitalo rinkai ir diversifikuotų bankų teikiamo finansavimo šaltinius. Išlaikant kreditavimo drausmę ir vengiant neatsakingo skolininkų elgesio rizikos, gerokai prisidedama prie finansų stabilumo didinimo. Todėl vyriausybė ir ateityje susilaikys nuo teisėkūros iniciatyvų (kaip antai fizinių asmenų nemokumo įstatymo) ir nepritars skolų išieškojimo įstatymo nuostatoms, kurios pakenktų kreditavimo drausmei. Valdžios institucijos, atsižvelgdamos ir į RNB atliktą poveikio vertinimą, dideliu mastu konsultuosios su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis dėl naujų civilinio proceso kodekso taikymo įstatymo nuostatų, susijusių su sąlygas piktnaudžiauti sudarančiomis išlygomis, užtikrins teismo bylų, apimančių minėtas išlygas, svarstymą aukštesnės instancijos teismuose arba specifiniame specializuotame teisme ir imsis visų kitų reikiamų priemonių nuosekliam šių nuostatų taikymui užtikrinti. Siekdamas sustiprinti nebankinių finansų rinkos priežiūrą ir skatinti vartotojų apsaugą, valdžios institucijos užtikrins, kad būtų iš dalies pakeisti teisės aktai, susiję su integruota nebankinių finansų reguliavimo institucija (Finansų priežiūros institucija, FSA), juos suderinant su tarptautine gerąja praktika.

E. Struktūrinės reformos

Struktūrinėmis reformomis siekiama tobulinti rinkos veikimą, didinti atsparumą išorės sukrėtimams ir stiprinti Rumunijos ilgalaikio ekonomikos augimo potencialą. Šios programos struktūrinių reformų darbotvarkė sudaro dalį platesnio masto darbotvarkės, nustatytos Rumunijos nacionalinėje reformų programoje ir aptartos per Europos semestrą parengtose konkrečiai Rumunijai skirtose rekomendacijose.

Valstybės įmonių (VĮ) restruktūrizavimas, įskaitant privatizavimą, bus paspartintas, siekiant sumažinti valdžios sektoriaus biudžetui dėl susikaupusių skolų ir veiklos nuostolių kylančią riziką, kartu didinant daugelio šių įmonių veiklos finansinį pajėgumą. Valdžios institucijos imsis priemonių valstybės įmonių, įskaitant ir finansų sektoriaus, valdymui gerinti.

Energetikos sektoriuje bus įgyvendinamos pagal dvi ankstesnes programas suderintos, bet neįgyvendintos priemonės, įskaitant dujų ir elektros energijos rinkų liberalizavimo veiklos planų įgyvendinimą.

Kitas svarbus programos struktūrinių reformų darbotvarkės ramstis – mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) verslo aplinkos gerinimas ir jų galimybių gauti finansavimą didinimas. Programa siekiama mažinti MVI tenkančią administracinę naštą, sudaryti joms daugiau galimybių naudotis bankų ir akcinių kapitalu, mažinti teisinį neapibrėžtumą tobulinant žemės ir turto registravimą ir remti MVI pastangas vystyti veiklą užsienyje. Be to, programa remiama intelektinių nuosavybės teisių sistemos reforma, visų pirma patentų srityje, taip siekiant pritraukti tiesiogines užsienio investicijas į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą.

Darbo rinkų srityje programa remiamas 2010 m. pensijų reformos užbaigimas, suvienodinant vyrų ir moterų pensinį amžių.

Be pirmiau aprašytų plataus masto priemonių viešojo administravimo veiksmingumui didinti programos įgyvendinimui svarbiose srityse, Rumunijos valdžios institucijos bus paragintos kas šešis mėnesius pateikti šioje srityje padarytos pažangos ataskaitą Ekonomikos ir finansų komitetui ir (arba) Ekonominės politikos komitetui.

F. Pinigų politika

Pinigų politika ir toliau bus orientuota į kainų stabilumą ir siekį išlaikyti infliaciją Rumunijos nacionalinio banko nustatytoje tikslinėse ribose ($2,5 \% \pm 1$ procentinis punktas).

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl ES vidutinės trukmės prevencinės finansinės pagalbos Rumunijai skyrimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 332/2002 dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę pagalbą valstybių narių mokėjimų balansams, sukūrimo², ypač į jo 3 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą, pateiktą pasikonsultavus su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

- (1) Sprendimu 2013/XXX/ES³ Taryba nusprendė teikti Rumunijai savitarpio pagalbą;
- (2) atsižvelgiant į dabartines aplinkybes, t. y. nestabilų kapitalo judėjimą, visų pirma darantį poveikį besiformuojančioms rinkoms, makroekonominiam scenarijui kylančią riziką ir nepašalintą bankų sektoriaus pažeidžiamumą, pagal valstybėms narėms skirtą mokėjimų balanso priemonę derėtų teikti vidutinės trukmės prevencinę finansinę pagalbą. Nors dabartinėmis rinkos sąlygomis Rumunija neketina prašyti kurios nors pagalbos dalies išmokėjimo, tikėtina, kad prevencinė pagalba padės konsoliduoti makroekonominį, biudžeto ir finansinį stabilumą, o vykdant struktūrines reformas – didins Rumunijos ekonomikos atsparumą ir augimo potencialą;
- (3) susiklosčius nepalankioms aplinkybėms Rumunija gali būti nepajėgi savo išorės finansavimo poreikių tenkinti turimais finansavimo ištekliais. Ši rizika, bet kita ko, susijusi su reikšmingo dydžio išorės skola ir finansų sektoriaus permainomis, labai neigiama grynąja investicijų pozicija ir nepalankių euro zonos įvykių šalutiniais poveikiais. Nepalankiausių sąlygų scenarijaus atveju likusius finansavimo poreikius gali tekti padengti pasinaudojant ES prevencine finansine pagalba;
- (4) Rumunijai reikėtų skirti iki 2 mlrd. EUR dydžio ES prevencinę paramą pagal Sąjungos vidutinės trukmės finansinės pagalbos valstybių narių mokėjimų balansui priemonę, nustatytą Tarybos reglamentu (EB) Nr. 332/2002. Ši pagalba turėtų būti teikiama kartu su 1 751,34 mln. SST (apie 2 mlrd. EUR, 170 % Rumunijos TVF kvotos) TVF parama taikant rezervinį susitarimą, patvirtintą 2013 m. rugsėjo 27 d.; šią pagalbą valdžios institucijos taip pat laikytų prevencine. Pasaulio bankas pagal vystymosi politiką suteikė 1 mlrd. EUR paskolą su galimybe atidėti pasinaudojimą ja iki 2015 m. birželio mėn. Be to, Pasaulio bankas toliau teiks anksčiau paskirtą 891 mln. EUR paramą, iš kurios dar liko išmokėti 514 mln. EUR;

² OL L 53, 2002 2 23, p. 1.

³ Žr. Oficialiojo leidinio p. xx.

- (5) pagalbą turėtų administruoti Komisija; pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu (EFK), Komisija susitars su Rumunijos valdžios institucijomis dėl konkrečių ekonominės politikos sąlygų, sietinų su prevencine finansine pagalba. Šios sąlygos turėtų būti nustatytos susitarimo memorandume;
- (6) atsižvelgdama į prevencinį pagalbos pobūdį, Rumunija neprašys, kad būtų išmokėta kuri nors Sąjungos paskolos dalis, nebent patirtų sunkumų, susijusių su jos einamųjų mokėjimų balansu arba kapitalo judėjimu. Tuo atveju, jei Rumunija pateiks Komisijai finansavimo prašymą, Komisija, pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu, priims sprendimą dėl pasinaudojimo programa ir dėl pagalbos dalių dydžio bei išmokėjimo laiko. Su galimais išmokėjimais susijusios išsamios finansinės sąlygos bus išdėstytos Prevencinės paskolos priemonės susitarime;
- (7) prevencinė finansinė pagalba teikiama siekiant padėti sėkmingai įgyvendinti vyriausybės ekonominės politikos programą, taip remiant Rumunijos mokėjimų balanso tvarumą,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Rumunijai ne daugiau kaip 2 mlrd. EUR vidutinės trukmės prevencinę finansinę pagalbą. Jei šia priemone bus pasinaudota ir bus atliekami mokėjimai, pagalba teikiama paskolos pavidalu; ilgiausias vidutinis paskolos terminas yra aštuoneri metai.
2. Galimybė prašyti pasinaudoti prevencine Sąjungos finansine pagalba ir išmokomis suteikiama iki 2015 m. rugsėjo 30 d.

2 straipsnis

1. Pagalbą Komisija administruoja taip, kad būtų atsižvelgiama į Rumunijos įsipareigojimus ir Tarybos rekomendacijas, visų pirma susijusias su nacionalinės reformų programos ir kasmet atnaujinamos Rumunijos konvergencijos programos įgyvendinimu.
2. Komisija, pasikonsultavusi su EFK, su Rumunijos valdžios institucijomis suderina su prevencine finansine pagalba susietas specialias ekonominės politikos sąlygas, kaip nustatyta 3 straipsnio 3 dalyje. Tos sąlygos išdėstomos susitarimo memorandume (SM), atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytus įsipareigojimus ir rekomendacijas. Išsamias finansines sąlygas Komisija išdėsto Prevencinės paskolos priemonės susitarime.
3. Bendradarbiaudama su EFK, Komisija reguliariai tikrina, ar vykdomos su pagalba susietos ekonominės politikos sąlygos.

3 straipsnis

1. Gavusi Rumunijos rašytinį prašymą, Komisija nagrinėja leidimo pasinaudoti Sąjungos prevencine finansine pagalba klausimą. Komisija, pasikonsultavusi su EFK, sprendžia dėl leidimo pasinaudoti pagalba ir pagalbos išmokų prašymo pagrįstumo, taip pat sprendžia dėl tokių išmokų dydžio ir išmokėjimo laiko. Jei finansinę pagalbą nutariama suteikti, lėšas galima išmokėti ne daugiau kaip dviem dalimis. Kiekviena dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis.

2. Nutarus suteikti pagalbą, dėl Sąjungos paskolos ar jos dalių išmokėjimo Komisija sprendžia gavusi Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę.
3. Bet koks mokėjimas atliekamas remiantis tinkamai vykdoma Rumunijos vyriausybės ekonomine programa, kuri bus įtraukta į Rumunijos konvergencijos programą ir nacionalinę reformų programą; specialios ekonominės politikos sąlygos, išdėstytos SM, be kitų, yra šios:
 - (a) biudžeto patvirtinimas ir politikos įgyvendinimas pagal fiskalinio konsolidavimo planą, atitinkantį Rumunijos įsipareigojimus pagal Stabilumo ir augimo paklą, kad būtų pasiektas ir vėliau palaikomas Rumunijos vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslas iki 2015 m.;
 - (b) pagal dvi ankstesnes programas nustatytų priemonių pilnavertis vykdymas ir visų likusių neįvykdytų sąlygų įgyvendinimas;
 - (c) tolesnis fiskalinio valdymo sistemos stiprinimas, taip pat įgyvendinant Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje (fiskalinio susitarimo) 3 straipsnį, siekiant tinkamai įtvirtinti fiskalinio konsolidavimo rezultatą. Ypatingas dėmesys skiriamas daugiamečio biudžeto planavimo stiprinimui, veiksmingos biudžeto įsipareigojimų kontrolės sistemos įgyvendinimui, mokesčių surinkimo gerinimui ir kapitalo biudžeto sudarymo proceso tobulinimui;
 - (d) veiksmų planų, patvirtintų atsižvelgiant į 2010–2011 m. Pasaulio banko atliktų funkcinių vertinimų išvadas, įgyvendinimas laiku ir centrinio vykdymo skyriaus įsteigimas, siekiant pagerinti vyriausybės lygmens politikos prioritizavimą;
 - (e) įsiskolinimo panaikinimas ir biudžeto kontrolės mechanizmų stiprinimas sveikatos priežiūros sektoriuje, taikant veiksmingesnį ataskaitų teikimo metodą ir stebėjimo sistemas;
 - (f) sveikatos priežiūros strateginio veiksmų plano įgyvendinimas, racionalizuojant ligoninių struktūrą ir plečiant pirminės priežiūros veiklą siekiant gerinti poveikį sveikatai;
 - (g) valstybės skolos valdymo tobulinimas, siekiant mažinti riziką, konsoliduoti valstybės skolą ir didinti jos pajamingumą;
 - (h) tolesnis bankų ar investicinių įmonių pertvarkymo sistemos stiprinimas, centrinio banko nenumatytų atvejų planavimas ir indėlių garantijų fondo valdymas, taip pat priemonių, kuriomis spartinamas bankų balanso tvarkymo procesas ir bankų sektoriaus kreditavimo drausmės palaikymas, vykdymas;
 - (i) su Finansų priežiūros institucija susijusių teisės aktų suderinimas su tarptautine gerąja praktika, siekiant stiprinti nebankinių finansų rinkos priežiūrą;
 - (j) valstybės įmonių restruktūrizavimas, įskaitant kapitalo dalių pardavimą, ir valstybės įmonių valdymo stiprinimas;
 - (k) tolesnis priemonių, kuriomis gerinama mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) verslo aplinka, įskaitant joms tenkančios administracinės naštos mažinimą, ir didinamos jų galimybės gauti finansavimą, įgyvendinimas.
4. Jei to reikia paskolai finansuoti, leidžiama laikantis rizikos ribojimo principų naudoti palūkanų normų apsikeitimo sandorius su didžiausią kredito kokybės vertinimą

turinčiomis sandorio šalimis. Komisija informuoja EFK apie galimą pasiskolintų lėšų refinansavimą arba finansinių sąlygų restruktūrizavimą.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo apie jį dieną.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Rumunijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*

POVEIKIO BIUDŽETUI PAŽYMA

(plg. su vidaus taisyklių 16 straipsniu)

POLITIKOS SRITIS: 01 ANTRAŠTINĖ DALIS. EKONOMIKOS IR FINANSŲ REIKALAI

VEIKLA: FINANSINĖS OPERACIJOS IR PRIEMONĖS

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS, ATITINKAMA BIUDŽETO EILUTĖ IR ANTRAŠTINĖ DALIS

Tarybos sprendimo dėl ES vidutinės trukmės prevencinės finansinės pagalbos Rumunijai skyrimo pasiūlymas kartu su Tarybos sprendimo dėl savitarpio pagalbos Rumunijai skyrimo rekomendacija.

01 04 01 01 Europos Sąjungos garantija ES paskoloms, skirtoms mokėjimų balansui sureguliuoti.

2. TEISINIS PAGRINDAS

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 143 ir 352 straipsniai, Tarybos reglamentas Nr. 332/2002.

3. BENDRIEJI FINANSINIŲ METŲ DUOMENYS (EURAIS)

Šiame punkte nustatoma Europos Sąjungos teikiamos garantijos struktūra. Ji leis Komisijai aptarnauti skolą (grąžinti pagrindinę skolos dalį, sumokėti palūkanas ir padengti kitas išlaidas) tuo atveju, jei skolininkas (Rumunija) nevykdytų įsipareigojimų.

Biudžeto įrašas („p. m.“), kuriame nurodyta biudžeto garantija, bus panaudotas tik tuomet, jei bus faktiškai pareikalauta šios garantijos. Tikimasi, kad biudžeto garantijos nebus pareikalauta.

3a – Einamieji metai

Netaikoma

		IA
Pradinė asignavimo suma finansiniams metams (biudžetas)		
Perkeltos sumos		
Papildomas asignavimas		
Bendra asignavimo suma		
Kitoje darbo programoje jau numatyti asignavimai		
Turimas likutis		
Suma siūlomai veiklai		

3b – Perkėlimas į kitą laikotarpį

Netaikoma

		IA
Perkėlimas į kitą laikotarpį		
Kitoje darbo programoje jau numatyti asignavimai		
Turimas likutis		
Suma siūlomai veiklai		

3c – Kiti finansiniai metai

Netaikoma

		IA
Pradinė asignavimo suma finansiniams metams (biudžetas)		p. m.
Perkeltos sumos		
Papildomas asignavimas		
Bendra asignavimo suma		
Kitoje darbo programoje jau numatyti asignavimai		
Turimas likutis		
Suma siūlomai veiklai		p. m.

4. VEIKLOS APRAŠAS

Siūlomą ES vidutinės trukmės prevencinę finansinę pagalbą Rumunijai, jei ja būtų naudojama, sudaro iki 2 mlrd. EUR ES paskola (kuri bus finansuojama ES pasiskolinus tarptautinėse kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų). Ji bus suteikta kaip tarptautinio finansavimo paketo, kuriam priklauso ir 1,75 mlrd. SST (apie 2 mlrd. EUR) TVF paskola pagal rezervinį susitarimą, dalis. Pasaulio bankas pagal vystymosi politiką suteikė 1 mlrd. EUR paskolą su galimybe atidėti pasinaudojimą ja. Be to, Pasaulio bankas toliau teiks anksčiau paskirtą 891 mln. EUR paramą, iš kurios dar liko išmokėti 514 mln. EUR. ES vidutinės trukmės prevencine finansine pagalba Rumunijai siekiama šalinti tebegresiančią riziką Rumunijos mokėjimų balanso tvarumui; nors einamosios sąskaitos deficitas akivaizdžiai sumažėjo, jos finansavimui kyla rizika dėl nestabilaus kapitalo judėjimo. Be to, prevencine pagalba toliau remiama vyriausybės ekonominė programa, kuria, be kitų dalykų, siekiama

konsoliduoti makroekonominį, fiskalinį ir finansinį stabilumą, tobulinti administracinius gebėjimus, reformuoti mokesčių administravimą, gerinti viešųjų finansų valdymą ir kontrolę, didinti Rumunijos ekonomikos atsparumą ir augimo potencialą. Galiausiai konsultuojantis su Ekonomikos ir finansų komitetu Komisijos administruojama pagalba yra būdas skatinti Rumuniją savo ekonominę politiką derinti su Rumunijos įsipareigojimais Europos Sąjungoje bei Tarybos rekomendacijomis, ypač kiek tai susiję su nacionalinės reformų programos ir konvergencijos programos įgyvendinimu.

ES lėšoms, gautoms kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų, siekiant suteikti paskolą Rumunijai, jei Rumunija jos paprašytų ir jei Komisija, pasikonsultavusi su EFK, jos prašymą įvertintų teigiamai, suteikiama ES garantija. Paskola gaunama kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų. Pagrindinė paskolų, kurios galėtų būti suteiktos Rumunijai, suma yra iki 2 mlrd. EUR.

Europos Sąjungos teikiamos garantijos struktūra suteiks galimybę Komisijai aptarnauti skolą, jei Rumunija nevykdytų savo įsipareigojimų.

Įsipareigojimams vykdyti Komisija gali naudoti savo grynųjų pinigų išteklius, kad laikinai aptarnautų skolą. Tokiu atveju bus taikomas 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinančio Sprendimą 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 130, 2000 5 31, p. 1), 12 straipsnis.

5. PATVIRTINTAS SKAIČIAVIMO METODAS

Netaikoma.

6. MOKĖJIMO GRAFIKAS (EURAIS)

Netaikoma.

Išlaidų kategorija	Asignavimai		Mokėjimai				
			n metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	Vėlesni finansiniai metai
	n metai						
	n+1 metai						
	n metai						
	n+1 metai						
	Iš viso						